

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Gárdonyi Jenő

Cím:

Beszélgetés a Fővárosi Villamosvasútnál

Forrás:

Magyar Hírlap

1954. IX. 21.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy:

385.85

Hely:

Idő:

1954

Személy:

Helyszám:

Közp.

Üzemekben, hivatalokban, a dolgozók körében a legaktuálisabb beszámoló a nyugdíjak új szabályozása. A Fővárosi Villamosvasút vezérigazgatói szobájában emlékezik vissza Nagy István azokra az időkre, amikor mint kalauz dolgozott a HÉV-nél.

— Akkoriban a szakszervezet titkára voltam és ez a tisztség egymaga okot szolgáltat arra, hogy ne nézzek jó szemmel a HÉV urai. A HÉV-nél az volt a szabály, hogy három évi ideiglenes szolgálat után történt meg az alkalmazottak véglegesítése és ekkor lett tagja az illető a nyugdíjintézetnek. Az én ki-nevezésemre azonban csak nyolc és fél évi szolgálat után került sor, amikor már 41 éves elmúltam. Havi fizetésem ekkor 114 pengő volt. A nyugdíjintézetbe való belépés azt jelentette, hogy ezenkívül havi fizetésem és lakbérem 3.5 százalékát levonták nyugdíjárulék címen. De elő volt írva, hogy belépést díjként hathavi fizetésnek megfelelő összeget is be kell fizetni, amit a vállalat nagyképesen hatvan-havi részletben vont le. Ez a fizetés további 5 százalékos megterhelését jelentette. Mert 41 éves koromban léptem be a nyugdíjintézetbe, tehát a szabályok szerint „túlkoros” voltam, visszamenőleg meg kel-

lett fizetni nyolc és fél évi tagságot kitevő járulékot, amit szintén hatvan hónap alatt vontak le. Végeredményben fizetésem 15 százalékát fizetem havonta a nyugdíjpénztárba.

A BESZKART-nál hasonló volt a helyzet, legfeljebb azzal a különbséggel, hogy ott az egy évi fizetés 25 százaléka volt „csupán” a nyugdíjintézetbe való belépés díja és ezt az összeget a rendes járulékon felül 48 hónap alatt vonták le a fizetésből. Amíg a HÉV-nél 3.5 százalék volt a rendes nyugdíjárulék, a BESZKART-nál a 27 éven aluliak fizetésük 6 százalékát, 32 éves korig 7 százalékot, a 32 éven felüliek fizetésük 7.5 százalékát fizették a nyugdíjintézet javára. A rendes nyugdíjárulékhöz még hozzácsaptak különféle címeken pótlárulékokat és egyéb terheket. De amíg valaki eljutott a nyugdíjjogosultsághoz, nehéz kálváriát kellett megjárnia. A BESZKART-nál és a HÉV-nél is nagyon megnézték, kit vesznek fel a nyugdíjintézet

tagjai közé. Nem az a cél vezette a vasútvállalatok urait, hogy biztosítsák a dolgozók és családjuk öregkorát, megélhetést biztosítsanak számukra, amikor megrokkannak, kidőlnek a nehéz munkából. Ellenkezőleg, arra töre-

kedtek, minél kevesebben érhék el a nyugdíjjogosultságot. Ezt a célt kettős mahinációval segítették elő. Először is, az ideiglenes alkalmazottak jó részének nyolc nappal előbb felmondtak, mielőtt elérték volna a véglegesítés időpontját. De mivel emberekre szükségük volt, 14 nap után újra alkalmazták őket, ugyancsak ideiglenes minőségben, de ekkor a szolgálati megszakítás figyelembevételével ismét három évig dolgoztak ideiglenesekként.

A nyugdíjintézet tagjainak sem jelentett azonban végleges megnyugvást, biztosítékot a tagság. Mert számtalanszor előfordult, hogy mire egyik-másik alkalmazott megközelítette a nyugdíjazási korhatárt, mire elérhette volna a megérdemelt, megszolgált nyugdíját, kitaláltak ellene valami mondacsínált fegyelmi vétséget, eljárást indítottak ellene, elmarasztalták és ezen a címen megfosztották nyugdíjjogosultságától. Ezzel is csak a BESZKART és a HÉV járt jól, mert évtizedeken keresztül behajtották a dolgozókon a magas nyugdíjárulékot és végül nem fizettek nekik öregkorukra semmit. A nyugdíjalap ellenben évről évre gyarapodott. Olyan hatalmas vagyonra tett szert a BESZKART és a HÉV nyugdíjalapja, hogy ebből finanszírozták

a vasútvállalat nagy beruházásait, rekonstrukcióit. Ha a vasútnak pénzre volt szüksége, csak egyszerűen átszoltak a nyugdíjintézetbe, s mert ott túlnyomórészt szintén a vasút vezetői irányították az ügyeket, már folyósították is a súlyos milliókat kölcsönként a BESZKART-nak és a HÉV-nek. Nemcsak vasúti üzemi beruházásokra és újjáépítésekre fordították a nyugdíjalap vagyonát, hanem jórészt ebből a forrásból fedezték az akácfautcai igazgatósági palota építését és a nyugdíjalap pénzéből építették a Szechenyi-hegyi Golf-szálót is.

Ez volt a mult a dolgozók nyugdíjának történetében.

Az Elnöki Tanács új törvényerejű rendelete értelmében a régi rendszerben előírt magas összegű járulékok helyett, amelyek a dolgozók keresetének tekintélyes részét vették igénybe, és érzékeny terhet okoztak, most mindössze 2 százalék a nyugdíjárulék aránya.

— Nagy fordulat ez az intézkedés a dolgozók életében — mondja meglegedetten Nagy István. A népi demokrácia egyik legnagyobb vívmányának tartom a nyugdíj kérdés ilyenformán történt rendezését.

Gárdonyi Jenő

1996/50